

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL PRINCIPALS AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE PRINCIPALS IN SCHOOL UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

กาญจนา ชมชัย^{1*}, นิวัตต์ น้อยมณี¹ และกัญกร เอี่ยมพญา²
Karnchana Chomchai^{1*}, Niwat Noymanee¹, and Kanporn Aiempaya²

Received : 01-04-2026

Revised : 06-07-2026

Accepted : 11-07-2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 327 คน จากนั้นโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการเท่ากับ 0.92 และเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $SD = 0.42$) 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.45$, $SD = 0.39$) และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .854$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ; การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ; ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

¹ Master of Education Program in Educational Administration, Bangkok Suvamabhumhi University

² Educational Administration program, Rajabhat Rajanagarindra University

* Corresponding Author's E-mail: superfan.jgz@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to study: 1) academic leadership of school principals, 2) internal quality assurance principals in schools, and 3) relationship between academic leadership of school principals, internal quality assurance operation in schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3. The sample group consisted of 327 teachers in schools in the 2024 academic year. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's table, and selected through multi-stage sampling technique. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.92 for academic leadership of school principals and 0.89 for internal quality assurance principals in schools. Data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient was used for the analysis of relationships.

The results were as follows: 1) The academic leadership of school principals was found overall at the highest level ($M = 4.44$, $SD = 0.42$). 2) The internal quality assurance principals were overall at a high level ($M = 4.45$, $SD = 0.39$). 3) Academic leadership of school principals was significantly and highly correlated with internal quality assurance principals in schools. ($r = .854$).

Keywords: Academic Leadership ; Internal Quality Assurance ; Schools Principals

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการควบคุม กำกับ ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กล่าวคือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีบทบาทโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผ่านการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การนิเทศติดตาม และการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และเกิดประสิทธิผลสูงสุด (บาลกีส กาชา, 2560: 3) ซึ่งเป็นทักษะในการนำบุคลากรให้เกิดความร่วมมือในการทำงานจนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีทิศทาง

ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวและชักนำบุคลากรให้เข้าใจเป้าหมายทางการศึกษา ร่วมมือและประสานงานกัน เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เนตต์ มโนปัญญา, 2565: 23)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริหารว่าการจัดการจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจำเป็นต้องตระหนักและเห็นคุณค่าในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง (วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์, 2563: 4) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความสามารถในการพัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมีคุณภาพ มีส่วนทำให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการบริหาร ส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาองค์กรการประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน ที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างจริงจัง (ข้าวทิพย์ ที่สุกะ, 2564: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลอยนิชชา วิชัยศิริ (2565: 125) วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุฬห์ อุณวรรณ (2567: 953-954) ที่วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญาถิ่น มาตาชาติ (2562: 100) ที่วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาข้อมูลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามที่กระทรวงกำหนด แต่ยังไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา รวมถึงแผนพัฒนาการศึกษาไม่ตอบตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ การประเมินและติดตามคุณภาพภายในยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้รายงานประเมินตนเองไม่สะท้อนผลสำเร็จได้ครบถ้วน อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายใน จึงสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทาง นิเทศ กำกับ ติดตาม และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานวิชาการ อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวนด้านละ 10 แหล่ง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย พบว่า แนวคิดที่มีความสอดคล้องกันและมีความถี่ตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรที่ 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และ
ประเมินผลการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและ
เป้าหมาย
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ
เทียบโอนผลการเรียน
6. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู

ตัวแปรที่ 2

การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษา
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน
สถานศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนา
สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 81 โรงเรียน เป็นครู จำนวน 2,171 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967: 247) ซึ่งมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 6 ด้าน มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967: 247)

3. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 36 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ความถูกต้อง และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item Objective Congruence) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็น ในแบบสอบถามแต่ละข้อวัดได้ ตรงกับวัตถุประสงค์และนิยามตัวแปรที่ศึกษาหรือไม่ ซึ่งกำหนดความคิดเห็นตามเกณฑ์การพิจารณาของ สาร ทรัพย์รวงทอง (2562: 158) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหารายข้อ อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการเท่ากับ .92 และเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เท่ากับ .89

7. นำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครสุวรรณภูมิ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบ แล้วเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อออกหนังสือแจ้งกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลทางระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ ตามวัน และเวลาที่ได้นัดหมายไว้กับทางโรงเรียน โดยได้ดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม ถึงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2568 เก็บข้อมูลได้จำนวน 327 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 6 ด้าน และวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 6 ด้าน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean: M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Best (1997: 190) มีรายละเอียดดังนี้ 4.50-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด 3.50-4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก 2.50-3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง 1.50-2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย 1.00-1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
 - 2.1 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแต่ละข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ Cronbach (1990: 202-204)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) และใช้หลักการแปลความหมาย (ชูศรี วงศ์จันทร์, 2550 : 314) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71-0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31-0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

n = 327

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.43	0.45	มาก	4
2. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอน	4.42	0.51	มาก	6
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.47	มาก	2
4. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมาย	4.46	0.47	มาก	1
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.42	0.46	มาก	5
6. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู	4.44	0.42	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.44	0.42	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมาย ($M = 4.46$, $SD = 0.47$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.45$, $SD = 0.47$) และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอน ($M = 4.42$, $SD = 0.51$) เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

n = 327

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.47	0.44	มาก	2
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.45	0.44	มาก	4
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.45	0.42	มาก	3
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.41	0.41	มาก	6
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.44	0.42	มาก	5
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.48	0.43	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.45	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($M = 4.45$, $SD = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($M = 4.48$, $SD = 0.43$) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($M = 4.47$, $SD = 0.44$) และด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 4.41$, $SD = 0.41$) เป็นอันดับสุดท้าย

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	(X _{tot})	(Y _{tot})
X ₁	1.000							
X ₂	.756**	1.000						
X ₃	.814**	.885**	1.000					
X ₄	.816**	.774**	.854**	1.000				
X ₅	.805**	.748**	.818**	.801**	1.000			
X ₆	.693**	.657**	.733**	.725**	.768**	1.000		
(X _{tot})	.901**	.896**	.945**	.919**	.911**	.839**	1.000	
(Y _{tot})	.721**	.708**	.779**	.771**	.780**	.881**	.854**	1.000

** $P < 0.01$

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r = .854$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ($r = .881$) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($r = .780$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($r = .779$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมาย ($r = .771$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($r = .721$) และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอน ($r = .708$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนงานวิชาการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผ่านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ โดยใช้ภาวะผู้นำและทักษะการบริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger (2011: 135) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพด้านการสอน กำหนดเป้าหมาย ทางวิชาการอย่างชัดเจน และติดตามผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (2009: 87) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารต้องมุ่งเน้นการ สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ โดยส่งเสริมให้ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้งานด้านการเรียนรู้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566: 132) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อมรรัตน์ ไทรเมือง (2565: 140) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา โดยจัดทำรายงานประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลประจำปี เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตามที่สำนักทดสอบการศึกษา (2563: 4-5) ระบุว่ามีการนำผลประเมินคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานตามแผนควบคุมการติดตามตรวจสอบ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย และบูรณาการการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2563: 20) ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในต้องมีวงจรการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน และเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา วันเพ็ญ (2566: 59) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ มาหะมะบาออรี มาซอ (2564: 110) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ กฤษกร สายมณี (2567: 57) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน และนิเทศติดตามครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนพร้อมจัดระบบประกันคุณภาพภายในและส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษกร สายมณี (2567: 57) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การรายงานผลการประเมินตนเองที่มีคุณภาพเกิดจากการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยให้ผู้บริหารสามารถสร้างความไว้วางใจ และเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ ฐญเจริญ (2560: 185) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศและผลการประเมินเป็นฐานในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ดังนั้น เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ย่อมส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพตามไปด้วย สอดคล้องกับ พลอยณิชา วิชัยศิริ (2565: 125) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอ แม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิรุฬห์ อุณวรรณ (2567: 953-954) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ครูในการวางแผนและสะท้อนผลการสอนพร้อมนำผลประเมินไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

2. ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง พร้อมกำหนดระบบนิเทศติดตามและให้คำแนะนำเรื่องเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาความรู้ครูด้านการวัดและประเมินผลผ่านการอบรม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

3. ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการพัฒนาตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการและใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ตรงตามมาตรฐาน โดยต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ควบคุมการติดตามและประเมินผล เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและคุณภาพการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กฤษกร สายมณี. (2567). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. *การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 11 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9 “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้วย BCG Model”* มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 51-61.

ข้าวจิตต์ พิสุทธิ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

- จรูญกลืน มาตาชาติ. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2560). *การบริหารสถานศึกษา*. สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- เนติ์ มโนปัญญา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บาลกีส กาษา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เนติ์ มโนปัญญา. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สรวย* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. *วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. 2(2), 125-140.
- มาหะมะบาคอรี มาขอ. (2564). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิรุฬห์ อุ่นวรรณ. (2567). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*. 25(2), 949-957.
- วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์. (2563). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศักดิ์ดา วันเพ็ญ. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่ฟ้าหลวง* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สาธร์ ทรัพย์รวงทอง. (2562). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา*. สมศ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตาม กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตน์ะ เทรดตั้ง.
- อมรรัตน์ ไทรเมือง. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Best, W. J. (1997). *Research in Education*. Allyn and Bacon.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). Harper Collins.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (90 - 95). Wiley & Son.
- Hallinger, P. (2011). Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research. *Journal of Educational Administration*, 49(2), 125-142.
- Krejcie, R., & Morgan, D. (1970). Determining sample sizes for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30: 607-610.
- Sergiovanni, T. J. (2009). *The principalship: A reflective practice perspective*. (6th ed.). Pearson Education.